

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
ІФ № 580 – 148Р від 24. 11. 2011 р.

29 (43)

20-21 ВЕРЕСНЯ У ЛЬВОВІ ВІДБУВСЯ МІЖНАРОДНИЙ СИМПОЗИУМ «ПРАВА ЛЮДИНИ ТА ДОВКІЛЛЯ У НОВІЙ УКРАЇНІ: НА ЧЕШЬ ПРОФЕСОРА СВІТЛАНИ КРАВЧЕНКО»

Від Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника в роботі симпозиуму взяли участь професор кафедри трудового, екологічного та аграрного права Кобецька Н. Р., доцент кафедри трудового, екологічного та аграрного права Мороз Г. В., доцент кафедри трудового, екологічного та аграрного права Романко С. М., доцент кафедри судочинства Яремак З. В.

стор. 2

УЧАСТЬ ДОЦЕНТА КАФЕДРИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ЮРИДИЧНОГО ІНСТИТУТУ І. В. МИРОНЕНКА ЯК ЕКСПЕРТА В ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «УКРКРИМЗАХИСТ»

07. 08. 2014 року в місті Дніпропетровську відбувся семінар на тему: «Захист прав фізичних та юридичних осіб, що потерпіли унаслідок дій РФ, пов'язаних з анексією Криму. Захист прав інвесторів Криму в міжнародних судах», організований громадською організацією «Укркримзахист». У рамках даного семінару розглядалися питання порушення прав і законних інтересів інвесторів Криму, а також створення правозахисної організації для захисту прав фізичних та юридичних осіб.

стор. 15

У НАСТУПНОМУ НОМЕРІ:

О. Я. КУЗЬМИЧ

Актуальні питання судової практики у справах про захист корпоративних прав

О. Ю. ПЕТЕЧЕЛ

Пропорційна система виборів за відкритими списками:
міф чи реальність для України

• Офіційний сайт – www.law.pu.if.ua

- «Феміда клуб» - соціальна мережа «Вконтакті» - <http://vk.com/clubfemida>
- «ЮРФАКТИПЛЮС» - соціальна мережа «Вконтакті» - http://vk.com/urfactu_plus
- Прикарпатський правничий клуб у Facebook - <http://www.facebook.com/pr.law.club>
- Юр ТВ на Youtube <http://www.youtube.com/user/TvFemida>

ПІДСТАВИ ВИЗНАННЯ ПРИЛЮДНИХ ТОРГІВ НЕДІЙСНИМИ

стор. 7

НОВЕЛИ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ВИЩУ ОСВІТУ

06 вересня 2014 року набув чинності Закон України «Про вищу освіту», який закріпив кардинально новий підхід щодо врегулювання відносин у сфері вищої освіти. Закон України «Про вищу освіту» базується на ідеї університетської автономії, яка означає значну самостійність ВНЗ у фінансовій, економічній і організаційній сферах діяльності.

стор. 9

ДЕЯКІ СУДЖЕННЯ ЩОДО СТАНУ ВІТЧИЗНЯНОГО ПРАВОТВОРЕННЯ І «ЧИСТОТИ» ПРАВОВИХ ІНСТИТУТІВ

Певну еkleктику, яка сьогодні спостерігається у наукових публікаціях та дисертаційних висновках можна пояснити творчим пошуком, авторським баченням, якщо хочете, - науковим блудом. Такий стан можна в певній мірі зрозуміти по причині великого обсягу сучасних наукових досліджень в сфері правознавства, іноді – дисертацій, виконаних поспіхом.

Проте чи не головну роль у такому стані речей відіграє наявне законодавство, яке продовжує стрімко нарощувати об'єм. Кількісний склад такого законодавства давно обігнав якісні показники, всі забули про основні правотворчі засади.

стор. 3

ВИЗНАННЯ ЗНАЧНОГО ПРАВочИНУ (ДОГОВОРУ) АКціОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА НЕДІЙСНИМ ЯК СПОСІБ ЗАХИСТУ КОРПОРАТИВНИХ ПРАВ

Безконтрольне виведення майна (активів) акційного товариства на третіх осіб, що призводить до фактичного знецінення акцій, далі – «кримінальне» банкрутство, а також інші протиправні дії менеджменту та/або контролюючих акціонерів, сприяли закріпленню в Законі України «Про акціонерні товариства» основ прозорості договірної політики та введенню поняття «значний правочин».

стор. 5

Наші координатори

ЛОГВІНОВА Марія Володимирівна, МИКИТИН Юрій Іванович, РОМАНКО Світлана Миколаївна, ЗОСУЛЯК Ольга Ігорівна, СІЩУК Ліліана Василівна, ТОНІСВІЧ Євгенія Дмитрівна, ГАНКЕВИЧ Ольга Михайлівна, КОЗИЧ Ігор Васильович, КВАСНИЦЯ Степан Мирославович

Хто ми? Редколегія

Беложенко Юліана – 3 курс, Радішевська Зоряна – 4 курс, Корицька Ірина – 4 курс, Грицак Надія – 4 курс, Бугара Оксана – 3 курс, Гладка Оксана – 2 курс, Затолюк Мар'яна – 2 курс, Гретчук Любов – 1 курс, Дідух Анастасія – 1 курс, Середюк Ольга – 3 курс, Жукевич Марія – 1 курс, Харченко Аліна – 4 курс юридичного коледжу.

МІЖНАРОДНИЙ СИМПОЗИУМ «ПРАВА ЛЮДИНИ ТА ДОВКІЛЛЯ У НОВІЙ УКРАЇНІ: НА ЧЕШЬ ПРОФЕСОРА СВІТЛАНИ КРАВЧЕНКО»

20-21 вересня у Львові відбувся міжнародний симпозиум «Права людини та довкілля у новій Україні: на честь професора Світлани Кравченко».

Співорганізаторами цього заходу виступили: міжнародна благодійна організація «Екологія-Право-Людина», юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, Юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, громадська організація «Бюро екологічних розслідувань» за фінансової підтримки Фонду демократії ООН та Швецької агенції з міжнародного розвитку/Швецького посольства в Україні.

Симпозиум присвячений пам'яті професора Львівського національного університету та Орегонського університету Світлани Кравченко, яка впродовж трьох десятиліть була ініціатором захисту довкілля у Центрально-Східній Європі і як науковець, і як практик. Нею опубліковано близько 190 статей, 12 книг і розділів книг англійською, українською та російською мовами, а остання її праця – «Права людини і довкілля» стала кульмінацією її роздумів і вперше у світовій науковій літературі поєднала описи судових рішень у цій сфері з кожного континенту.

Професор Кравченко С. М. була обрана віце-головою Комітету з дотримання Конвенції ООН про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля і працювала в Комітеті до останнього дня свого життя. У 2011 році вона отримала Вищу академічну нагороду

від Академії екологічного права Міжнародного союзу охорони природи як визнання її експертних знань та впливу, який вона мала в сфері охорони природного довкілля серед, водночас, і науковців, і юристів-практиків різних країн.

Прикарпатська правнича школа розвитком та сучасним становленням її екологічного напрямку багато в чому завдячує Світлані Миколаївні. Вона виступала науковим керівником кандидатських досліджень аспірантів (зокрема, під її керівництвом Кобецькою Н. Р. захищена перша в Україні кандидатська дисертація, присвячена дослідженню змісту екологічних прав); консультувала у виборі тематики та визначенні концепції наукових досліджень аспірантів юридичного факультету (нинішнього Юридичного інституту); завдяки рекомендації Світлани Кравченко Юридичний інститут у 2010 році став єдиним від України членом Академії екологічного права Міжнародного союзу охорони природи, що вивело наукові дослідження на якісно новий рівень європейського та міжнародного співробітництва.

Учасниками наукового форуму були понад 50 представників вищих навчальних закладів, неурядових екологічних організацій, юристів-практиків, які займаються захистом екологічних

прав громадян з 14 держав світу (США, Канада, Мексика, Швеція, Німеччина, Іспанія, Індія, Угорщина, Польща, Молдова, Вірменія, Білорусія, Грузія, Україна).

Від Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника в роботі симпозиуму взяли участь професор кафедри трудового, екологічного та аграрного права Кобецька Н. Р., доцент кафедри трудового, екологічного та аграрного права Мороз Г. В., доцент кафедри трудового, екологічного та аграрного права Романко С. М., доцент кафедри судочинства Яремак З. В.

Предметом наукових дискусій впродовж двох днів роботи були питання міжнародного, європейського та національного регулювання механізмів реалізації та захисту екологічних прав; шляхів імплементації положень Орхуської конвенції про доступ до екологічної інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля, в різних правових системах; практики судового захисту екологічних прав; перешкод в доступі до правосуддя та шляхів їх подолання.

Результатом роботи симпозиуму стало прийняття резолюції, яка передбачила план дій для учасників симпозиуму на майбутнє, а також підписання відкритої заяви-звернення до юристів-екологів із закликом зайняти активну позицію щодо агресії Росії стосовно України та наслідків так званої «гібридної» війни на Сході України, в ході якої, в тому числі, відбувається масове знищення довкілля, природних об'єктів, забруднення і виснаження природних ресурсів.

ДИСПУТ-КЛУБ

ДЕЯКІ СУДЖЕННЯ ЩОДО СТАНУ ВІТЧИЗНЯНОГО ПРАВОТВОРЕННЯ І «ЧИСТОТИ» ПРАВОВИХ ІНСТИТУТІВ

Певну еkleктику, яка сьогодні спостерігається у наукових публікаціях та дисертаційних висновках можна пояснити творчим пошуком, авторським баченням, якщо хочете, - науковим блудом. Такий стан можна в певній мірі зрозуміти по причині великого обсягу сучасних наукових досліджень в сфері правознавства, іноді – дисертацій, виконаних поспіхом.

Проте чи не головну роль у такому стані речей відіграє наявне законодавство, яке продовжує стрімко нарощувати об'єм. Кількісний склад такого законодавства давно обігнав якісні показники, всі забули про основні правотворчі засади: системність правотворення, використання генеральних принципів при конструкції правових норм, непорушність законів, недопустимість звуження обсягу прав нормою, що має меншу юридичну силу тощо.

З великої трибуни нам говорять про застарілість норм Конституції, оскільки їй уже аж п'ятнадцять років. (зауважте, що при цьому «вагомість» п'ятнадцятироків прирівнюється до цивілізаційних двох сотень). Нормативні акти не проходять стадій громадських обговорень, регіональних експериментів, не виносяться на публічні фахові дискусії, тощо і вже тільки по цьому можуть вважатися не чинними. Безвідповідальність законотворця призводить до прийняття нормативних актів, які є чужорідними для нашої правової системи, але це не за фактом наявності ворожих дефініцій. Просто вони запозичаються із

інших правопорядків, висмикуються із інших правових систем. Тому про їх імплементацію годі говорити. Якщо вдуматись, то очевидно, що кожна застосовувана норма права потребує тільки системного тлумачення. Механізм застосування норми не є відірваним від правової системи і передбачає в тому числі і залучення основних засад правопорядку. І в результаті, кожний законодавчий акт містить власну термінологічну частину.

Наприклад, законодавчо закріплених визначень такої категорії як «сім'я», у нас є аж п'ять. Якщо ти чуєш що договір є недійсним, то слід запитати про яку галузь законодавства йдеться (цивільне, податкове, господарське) і це не межа. Кожне судове рішення як судовий прецедент. Доходить до правового абсурду: при бажанні, під будь-яке бажане рішення можна знайти та розтлумачити норму закону. Звідси довготривалі судові тяганини, величезні потоки оскаржень судових рішень.

Яскравим свідченням такої тенденції є поява такої підстави оскаржень судових рішень вищої інстанції як неоднакове застосування норми права вищими судовими інстанціями спеціалізованих судів. І при цьому, при повній відсутності інституційної відповідальності, не спостерігаються пошуки виходу із ситуації.

Безперечно, що кардинально нові економічні відносини в країні потребували істотно нового законодавства, а дозвільний характер суспільних відносин зумовив їх значний обсяг. Але де хоча б умовна межа обсягу цього нормативного масиву? Які критерії та баланс співвідношення між якістю та кількістю норм? Існуючий стан правотворення, як іржа, розмиває інституційні засади та системність правового регулювання, побудованого за пандектним принципом.

На ці загальні висновки можна було б не звертати уваги, якби вони були тільки авторським узагальненням, теоретизацією вголос. Але річ у тім, що рано чи пізно помічені факти трансформуються у конкретні правовідносини, які потребуватимуть регулювання і зачіпають інтереси кожного.

В контексті аналізу проблеми окремим свіжим враженням є ознайомлення із рішенням Конституційного суду України (далі – КСУ) щодо офіційного тлумачення статті 61 Сімейного кодексу від 19 вересня 2012 року.

Будь-який правовий теоретичний висновок, особливо у сфері власності чи майнових відносин, має бути виваженим не тільки з правової точки зору, але й опиратися на економічне розуміння права власності.

Приводом до розгляду згаданої справи КСУ було звернення до КСУ приватного підприємства з клопотанням дати офіційне тлумачення чи є статутний капітал та майно приватного підприємства об'єктом права спільної сумісної власності подружжя, оскільки розуміння змісту права спільної сумісної власності є неоднозначним.

Не менш серйозним викликом правовій системі є загроза економізації системи законодавства. Замість вдосконалення регулювання суспільних відносин стрімко зростає чисельність законодавчих актів, які регулюють економічну діяльність. І уже на сьогодні такі сфери діяльності можуть співпадати з галузями правового регулювання.

Яскраво про це свідчить паралельна чинність Закону України «Про туризм», Закону України «Про туристичну діяльність України», Закону України «Про зелений туризм», Закону України «Про видавничу діяльність» і т.д.. Цей перелік можна продовжувати. Якщо проаналізувати положення цих нормативних актів, то можна виявити, що це не що інше, як набір різногалузевих норм або економічні дефініції (тут ми можемо дискутувати із економістами – авт.): норми із актів щодо стандартизації, сертифікації, ліцензування, підприємництва, управління, охо-

рони праці, фінансового права і, звичайно, деякі із них – з вираженими претензіями на цивілістику.

Беззаперечно, що результат людської діяльності, який є оборотоздатним, вимагає правового регулювання. Особливо, коли він є достатньо вартісним або його оборот – ризиковим. Тоді і зростає кількість спеціальних норм. Або надмірна деталізація регулювання обороту певних результатів людської діяльності, яка призводить до втрати зв'язку із основними засадничими нормами цивільного права і виглядає дещо абсурдною. Наприклад, норми діючого Закону України «Про молоко і молочні продукти», Закону України «Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них», Наказу Міністерства зовнішніх економічних зв'язків і торгівлі України «Про затвердження Правил роздрібної торгівлі картоплею та плодовоовочевою продукцією» та інші.

І що далі? Хто зупинить цей

нормативний вал (не можу сказати нормотворчий, оскільки власне правової творчості там найменше – авт.). Кому не заважає дублювання паралельного регулювання одних і тих відносин однаковими за юридичною силою нормативними актами? Кому зручно замість здійснення узагальнень і доктринального тлумачення, поповнювати законодавчу систему все новими і новими нормативними актами, які настільки далекі від гармонізації з наявним законодавством, що краще їх не приймати, аніж потім узгоджувати та уніфікувати?

І що далі? Коли ж ми на цьому шляху доберемося до реальної уніфікації окремих норм із правом Європейського Союзу?

В. А. Васильєва
доктор юридичних наук,
професор, директор
Юридичного інституту
Прикарпатського
національного університету
імені Василя Стефаника

Адвокатське об'єднання
«Західно-українська правнича компанія»
є однією із провідних юридичних організацій на Прикарпатті, яке надає своїм клієнтам повний спектр юридичних послуг і не раз підтверджувало перед клієнтами та партнерами репутацію надійної і високопрофесійної компанії в сфері надання юридичних послуг.

Контакти: Україна, 76018, м. Івано-Франківськ, вул. Галицька, 41а (3-й поверх)
Тел.: (0342) 71-32-54
E-mail: office@zupk.com.ua
Web-сайт: <http://zupk.com.ua/>

СОЛЬСЬКИЙ, ПРОЦІК ТА ПАРТНЕРИ

ЮРИДИЧНА ФІРМА

Юридична фірма «Сольський, Процик та Партнери» (колишня назва – Юридична фірма «Допомога») здійснює господарську діяльність у сфері надання юридичних послуг з 1994 року та спеціалізується на юридичному супроводженні бізнесу в Україні.

В складі компанії працюють кваліфіковані спеціалісти, які мають ґрунтовну підготовку в різних галузях права та значний досвід практичної юридичної діяльності, завдяки чому сприяють процвітанню бізнесу наших клієнтів.

Контакти: Україна, 01034,
м. Київ вул. Грининська, 5/24, оф. 94
Тел: (044) 235 66 55
E-mail: spartners@spartners.com.ua

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КОРПОРАТИВНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

ВИЗНАННЯ ЗНАЧНОГО ПРАВОЧИНУ (ДОГОВОРУ) АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА НЕДІЙСНИМ ЯК СПОСІБ ЗАХИСТУ КОРПОРАТИВНИХ ПРАВ

Безконтрольне виведення майна (активів) акційного товариства на третіх осіб, що призводить до фактичного знецінення акцій, далі – «кримінальне» банкрутство, а також інші протиправні дії менеджменту та/або контролюючих акціонерів, сприяли закріпленню в Законі України «Про акціонерні товариства» основ прозорості договірної політики та введенню поняття «значний правочин».

При цьому, встановивши спеціальний порядок вчинення таких правочинів, законодавець не передбачив правових наслідків його недотримання. Відповідно, у судовій практиці й досі нерідко виникають питання щодо дійсності значних правочинів, укладених виконавчим органом з відступом від порядку їх погодження наглядовою радою чи загальними зборами.

За таких обставин, слід врахувати, що досліджувані договори є спеціальним видом цивільних правочинів. Тому на них поширюються як загальні умови дійсності (ч.ч.1-3, 5, 6 ст. 203 ЦК України), так і спеціальні умови, що характеризують значний правочин, це – рішення загальних зборів (наглядової ради) та майнова істотність (ч.ч.1, 2 ст. 70 Закону України «Про акціонерні товариства»).

На практиці недотримання вищевказаних вимог може полягати у наступному: а) значний правочин вчинений, проте питання його укладення взагалі не обговорювалося на загальних зборах; б) значний правочин вчинений, попередньо отримавши погодження загальних зборів, проте акціонер в цих зборах участі не брав; в) значний право-

чин вчинений, отримавши погодження наглядової ради, однак акціонер вбачає в ньому шкоду інтересам товариства.

Розглядаючи перший варіант, слід зазначити, що вчинення значних правочинів погоджується з компетентним органом саме перед укладенням, а не затверджується згодом, як це передбачено пунктом «і» статті 41 Закону України «Про господарські товариства». Тому, за Законом «Про акціонерні товариства», вчинивши правочин без належного погодження із загальними зборами акціонерів, виконавчий орган не має цивільної дієздатності щодо його здійснення, що у свою чергу, є підставою для визнання даного значного правочину недійсним. При цьому, вищевказане є справедливим за умови, якщо такий правочин не буде схвалено в подальшому загальними зборами АТ з посиланням на ст. 241 ЦК України.

Питання полягає в тому, хто заявить відповідний позов до суду, адже Закон України «Про акціонерні товариства»

таких прав для акціонерів (учасників) прямо не передбачає. Як вбачається з Рекомендацій Президії ВСУ від 28.12.2007 № 04-5/14 (п. 2.2.1) та Постанови Пленуму ВСУ від 24.10.2008 №13 (п. 11), судова практика останніх років пішла шляхом повного заперечення законного інтересу акціонера на подання похідних позовів.

Разом з тим, останній не позбавлений права на заявлення позову про визнання значного правочину недійсним, якщо обґрунтовує позовні вимоги порушенням його корпоративних прав або інтересів (наприклад, права на участь в управлінні товариством).

Не слід також і забувати про можливість застосування судом за результатами справи п. 1 ч. 1 ст. 83 ГПК України - визнання договору недійсним за власною ініціативою. Зокрема, дана норма передбачає право господарського суду визнати недійсним повністю чи в певній частині, пов'язаний з предметом спору договір, який суперечить законодавству.

Набагато складніше здійснити судовий захист у двох інших випадках. Зокрема, у Законі України «Про акціонерні товариства» нічого не сказано про ситуацію, при якій значний правочин вчинений, отримав погодження загальних зборів, проте акціонер у них участі не брав. З одного боку, ч. 1 ст. 68 даного Закону, надає право вимоги викупу акцій тим акціонерам, які зареєструвалися для участі в загальних зборах і голосували проти прийняття останніми рішення про вчинення товариством значного правочину.

З іншого боку, оскарження такого рішення зборів до суду можливо тільки після вимоги викупу акцій, і це обмеження не поширюється на тих акціонерів, які не брали участь в зборах. Скоріш за все, цим акціонерам буде відмовлено у викупі, оскільки не виконана вищевказана умова ч. 1 ст. 68 Закону України “Про акціонерні товариства”. При цьому у акціонера немає часу чекати відповідної відмови, адже термін оскарження рішень загальних зборів акціонерів становить 3 місяці. Тому, якщо акціонер не згідний з рішенням загальних зборів про вчинення значного правочину і не був присутнім на цих зборах, то йому варто відразу звернутися в суд. При цьому, можливі такі варіанти:

- оскарження здійснюється за мотивами порушення процеду-

ри скликання і/або проведення загальних зборів акціонерів. В цьому випадку акціонер повинен посилатися на порушення своїх корпоративних прав і визначених норм Закону про АТ (за наявності таких порушень);

- оскарження здійснюється за мотивами невідповідності правочину для АТ. Порушення корпоративного права акціонера, у даному випадку, може бути обґрунтоване очевидним знеціненням його акцій внаслідок різкого зменшення вартості активів.

При цьому, основною проблемою являється складність доведення суду явно невідповідного для АТ правочину.

Аналогічні аргументи можуть бути використані й у разі, коли значний правочин вчинений, отримавши погодження наглядової ради, проте акціонер убачає в ньому шкоду інтересам АТ.

Таким чином, наявні прогалини в Законі України “Про акціонерні товариства” ускладнюють перспективи оскарження в суді укладення товариством значних правочинів, однак вони не є перешкодою для можливого визнання їх недійсним за позовом відповідного суб’єкта, корпоративні права чи інтереси якого порушенні у даному випадку. Також, доречно надати право заявляти та підтримувати такі позови від імені товариства його учасникам на підставі закону, тобто через механізм похідного позову.

*Н. А. Сліпенчук
кандидат юридичних наук,
помічник заступника голови
господарського суду
Івано-Франківської області*

**ЛАБОРАТОРІЯ КОРПОРАТИВНОГО ПРАВА
НДІ ПРИВАТНОГО ПРАВА І ПІДПРИЄМНИЦТВА
ІМ. АКАДЕМІКА Ф. Г. БУРЧАКА НАПРН УКРАЇНИ**

Лабораторія корпоративного права НДІ приватного права і підприємництва ім. академіка Ф. Г. Бурчака НАПРН України, створена та діє на базі Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, пропонує надання роз’яснень та консультацій щодо тлумачення і застосування нормативних положень корпоративного законодавства, а саме з приводу: реєстрації, діяльності, реорганізації та ліквідації господарських товариств та інших юридичних осіб; реалізації і захисту корпоративних прав та інтересів учасників (акціонерів) господарських товариств, зокрема з питань здійснення корпоративного управління, відчуження корпоративних прав та ін.

Лабораторія корпоративного права спрямовує свою діяльність на підготовку науково-правових експертних висновків з приводу корпоративних документів товариства (уставний договір, статут, протокол загальних зборів товариства, положення); проведення правової експертизи об’єктів на відповідність нормам корпоративного законодавства (наприклад, щодо укладених договорів купівлі-продажу корпоративних прав та ін.).

Наша сторінка у соціальній мережі Facebook – <http://www.facebook.com/prava.lab>. Адреса: вул. Шевченка 44 а, контактний телефон - 0991921831.

Moris Group – це юридична компанія, що надає комплексні кваліфіковані послуги в галузі українського та міжнародного права.

Представництво в Івано-Франківську
Україна, 76000, м. Івано-Франківськ
вул. Чорновола, 23
тел.: (0342) 77-73-78

Головний офіс у м. Києві
Україна, 01010, м. Київ
вул. Московська, 8-6
тел.: (044) 359-03-05; (044) 359-03-6
факс: (044) 359-03-05

ПРОБЛЕМИ ПРАВОЗАСТОСУВАННЯ ПІДСТАВИ ВИЗНАННЯ ПРИЛЮДНИХ ТОРГІВ НЕДІЙСНИМИ

Звернення стягнення на майно боржника здійснюється органами державної виконавчої служби відповідно до Закону України «Про виконавче провадження», згідно нормативних положень якого державний виконавець накладає арешт, здійснює вилучення та оцінку майна, на яке звернено стягнення, з подальшим проведенням примусової реалізації майна у порядку, визначеному законом. Реалізація майна, на яке звернено стягнення, є окремою стадією процесу примусового виконання рішень, порядок здійснення якої регламентовано чинним законодавством.

Відповідно до ст. 62 Закону України «Про виконавче провадження» реалізація майна, на яке звернено стягнення, здійснюється шляхом його продажу на прилюдних торгах, аукціонах або на комісійних умовах. У ст. 650 Цивільного кодексу України (далі – ЦК) зазначається, що особливості укладення договорів на біржах, аукціонах, конкурсах тощо встановлюються відповідними актами цивільного законодавства. Наведена норма є відсилною, що зумовлює звернення до інших норм чинного законодавства.

У порядку виконавчого провадження відчуження нерухомого майна, на яке звернено стягнення, здійснюється на прилюдних торгах згідно порядку та правил, що визначаються Тимчасовим положенням про порядок проведення прилюдних торгів з реалізації арештованого нерухомого майна від 27 жовтня 1999 року № 68/5 та зареєстрованого в зазначеному Міністерстві 2 листопада 1999 року за № 745/4838 (далі – Тимчасове положення).

Враховуючи наведене, реалізація майна на прилюдних тор-

гах є наступним етапом, якому передують вчинення державним виконавцем ряду необхідних дій, передбачених приписами Закону України «Про виконавче провадження», недотримання яких є підставою для оскарження дій та/або рішень саме державного виконавця. Як впливає із гл. 9 даного Закону, оскарження рішень, дій або бездіяльності посадових осіб державної виконавчої служби може здійснюватися сторонами та іншими учасниками виконавчого провадження у порядку визначеному цим законом.

Однак в правовій літературі та в практиці правозастосування неодноразово постає питання які способи захисту має право застосувати особа, права якої були порушені у результаті проведення прилюдних торгів із реалізації арештованого нерухомого майна? Чи можуть прилюдні торги визнаватися недійсними чи тільки такими, що не відбулися?

З метою надання відповіді з приводу наявної дискусії, в першу чергу, слід зазначити, що прилюдні торги – це спеціальна процедура, результатом проведення якої є відчуження майна учасникам прилюдних торгів, які запропонували вищу ціну та здійснили оплату у порядку та строки, визначені чинним законодавством. При цьому прилюдні торги, як процедура, що обумовлює відчуження нерухомого майна, складається

із декількох етапів, а саме: організаційний етап проведення, безпосереднє проведення прилюдних торгів та оформлення результатів торгів.

За правилами проведення прилюдних торгів при вчиненні організаційних дій уповноважені особи спеціалізованої організації складають інформаційні картки на кожний лот із зазначенням стартової ціни. Визначення стартової ціни лоту здійснюється на підставі початкової вартості майна за результатами проведеної оцінки майна незалежним суб'єктом оціночної діяльності.

Інформація про проведення прилюдних торгів розміщується на відповідному веб-сайті і може розміщуватися у засобах масової інформації. Також спеціалізована організація письмово повідомляє державного виконавця, стягувача та боржника про дату, час, місце проведення прилюдних торгів, а також *стартову ціну реалізації майна*.

Враховуючи наведене, одним із важливих аспектів, що має значення для проведення прилюдних торгів, є *встановлення стартової ціни*, за якою буде розпочинатися продаж арештованого нерухомого майна під час прилюдних торгів. Стартова ціна визначається на підставі початкової вартості майна шляхом проведення оцінки, яка є дійсною впродовж шести місяців з моменту її проведення, незалежно від строків реалізації майна, на яке звернено стягнення.

У разі, якщо прилюдні торги не відбулися або нерухоме майно, на яке звернено стягнення, не реалізоване (не відчужене) на прилюдних торгах впродовж визначеного строку, оцінка майна повинна бути здійснена повторно у порядку визначеному законом.

Тобто на момент проведення прилюдних торгів, в тому числі повторних торгів, для визначення стартової ціни оцінка має бути дійсною.

Прилюдні торги мають проводитися в двомісячний строк з дня одержання спеціалізованою організацією заявки державного виконавця на їх проведення. Оскільки положення про стартову ціну є умовою, що обумовлює можливість здійснення ряду як підготовчих дій, так і безпосереднього проведення та оформлення прилюдних торгів, то саме однією із підстав визнання прилюдних торгів недійсними є недотримання спеціалізованою організацією правил про встановлення стартової ціни лоту.

Тобто незалежно від суб'єкта, що ініціює (державний виконавець) та проводить (суб'єкт оціночної діяльності) оцінку арештованого нерухомого майна, на підставі визначення початкової вартості якого встановлюється стартова ціна, спеціалізована організація зобов'язана дотримуватися правил про строки дійсності оцінки майна.

Порядок проведення та оформлення результатів прилюдних торгів визначається розділом 4 – 6 Тимчасового положення, відповідно до якого торги розпочинаються з оголошення ліцитатором порядку їх проведення та завершуються купівлею майна, що було виставлено для продажу, учасником прилюдних торгів, який запропонував найвищу ціну або хоча б вищу ціну, ніж ту, яка була запропонована ліцитатором та оформлюється актом про проведення прилюдних торгів, на підставі якого покупцеві видається свідоцтво про придбання нерухомого майна з прилюдних торгів.

Під час проведення прилюдних торгів ведеться протокол, до яко-

го заносяться дані, передбачені п. 4.14 Тимчасового положення. Протокол підписується ліцитатором і переможцем торгів та затверджується керівником спеціалізованої організації. Якщо сторони досягли згоди щодо істотних умов договору, з урахуванням особливостей законодавства про порядок проведення прилюдних торгів з реалізації нерухомого майна, то переможець прилюдних торгів протягом семи банківських днів з дня затвердження протоколу, не враховуючи дня проведення прилюдних торгів, здійснює розрахунки за придбане на прилюдних торгах майно. Після оплати покупцем нерухомого майна, державний виконавець складає акт про проведені прилюдні торги і передає покупцеві, на підставі якого нотаріус видає останньому свідоцтво про придбання нерухомого майна з прилюдних торгів.

З наведеного випливає, що юридичне значення протоколу визначається тим, що протокол може виступати як договір, як підстава виникнення зобов'язання. Адже в протоколі містяться умови набуття майна, що відчужується, результатом складання якого є або відмова учасників вступати у договірні відносини або виявлення волі учасника прилюдних торгів набуття такого майна у власність, свідченням чого є підписання протоколу як ліцитатором, так і учасником прилюдних торгів, який має намір придбати майно.

Відповідно до п. 4.16. Тимчасового положення переможець прилюдних торгів, який відмовився від підписання протоколу, позбавляється права на подальшу участь у прилюдних торгах. Таким чином, у разі, якщо сторони не досягли згоди щодо істотних умов договору, такий договір буде вважатися неукладеним.

Враховуючи вищевикладене положення законодавства, можна дійти висновку, що продаж майна на прилюдних торгах є правочиною, а тому до нього можуть застосовуватися положення ЦК про визнання правочину недійсним з підстав недодержання в момент його вчинення вимог, які встановлені ч. ч. 1 – 3, 5 та 6 ст. 203 ЦК України (ч. 1 ст. 215 цього Кодексу).

Підставами недійсності укладеного на прилюдних торгах договору, виходячи зі змісту ч. 1 ст. 215 ЦК, є недодержання вимог закону в момент його укладення. Підставами для визнання прилюдних торгів недійсними є саме порушення встановлених законодавством правил проведення прилюдних торгів, визначених Тимчасовим положенням.

Оскільки договір укладається на прилюдних торгах, то підставами для визнання його недійсним є порушення встановлених законодавством правил підготовки і проведення прилюдних торгів, що складаються з таких, які: 1) визначають організаційний етап проведення прилюдних торгів (опублікування інформаційного повідомлення про реалізацію нерухомого майна; направлення письмового повідомлення державному виконавцю, стягувачу та боржнику про дату, час, місце проведення прилюдних торгів, а також стартову ціну реалізації майна); 2) які регулюють порядок їх проведення; 3) які визначають порядок оформлення кінцевих результатів прилюдних торгів.

Водночас, слід враховувати той факт, що підставою для визнання прилюдних торгів недійсними є одночасна наявність двох фактів: порушення норм закону при проведенні прилюдних торгів і порушення прав і законних інтересів особи, яка їх оспорує. При цьому у ч. 3 ст. 215 ЦК зазначено,

що якщо не дійсність правочину прямо не встановлена законом, але одна із сторін або інша заінтересована особа заперечує його дійсність на підставах, встановлених законом, такий правочин може бути визнаний судом недейсним (оспорюваний правочин). Крім того, згідно п. 5 постанови Пленуму Верхов-

ного Суду України «Про судову практику розгляду цивільних справ про визнання правочинів недейсними», вимога про визнання оспорюваного правочину недейсним може бути заявлена заінтересованою особою, права і законні інтереси якої порушено вчиненням правочину.

Л. В. Сіщук
к. ю. н., молодший науковий співробітник Лабораторії корпоративного права
НДІ ППП імені академіка Ф. Г. Бурчака
НАПрН України

АКТУАЛЬНИЙ КОМЕНТАР

НОВЕЛИ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ВИЩУ ОСВІТУ

6 вересня 2014 року набув чинності Закон України «Про вищу освіту», який закріпив кардинально новий підхід щодо врегулювання відносин у сфері вищої освіти. ЗУ «Про вищу освіту» базується на ідеї університетської автономії, яка означає значну самостійність ВНЗ у фінансовій, економічній і організаційній сферах діяльності. В ст. 1 ЗУ «Про вищу освіту» автономія вищого навчального закладу визначається як самостійність, незалежність і відповідальність вузу в організації освітнього процесу, наукових досліджень, внутрішнього управління, економічної та іншої діяльності.

Тобто, з прийняттям Закону університети самі будуть відповідальні за якість освіти. Університет самостійно буде вирішувати більшість питань, не звертаючись за дозволами до Міністерства освіти України. Фінансова автономія вузів дозволить тепер витратити свої кошти в обхід казначейства. Гроші, які отримують державні вузи, будуть зберігатися в державних банках на спеціальних депозитних рахунках. Всі вищі навчальні заклади будуть мати право відкривати депозитні рахунки в банках і розміщувати там свої спецфонди, які зараз обслуговуються в державному казначействі.

Закон також передбачає нові

правила вибору ректорів ВНЗ, які будуть проходити в один тур по системі «перехідного голосу». Зокрема, тепер у виборах керівника університету братиме участь весь викладацький склад, а також 15% студентів вузу.

У законі також передбачаються обмеження перебування на посаді для ректорів, деканів і завідувачів кафедрами - не більше двох термінів по 5 років (система 5 + 5). Обмеження також діє стосовно суміщення адміністративних посад. Так, відповідно до п. 13. ст. 55 ЗУ «Про вищу освіту» особа у ВНЗ не може одночасно займати дві та більше посад, що передбачають виконання адміністративно-управлінських функцій. Таке положення означає, що ректор, декан факультету, проректор університету не можуть бути одночасно завідувачами певної кафедри.

Перебування керівника ВНЗ та керівника структурного підрозділу на посаді не більше двох строків поширюється на керівників, обраних на посаду після набрання чинності законом «Про вищу освіту». Тобто, керівники ВНЗ та їх структурних підрозділів (факультетів, інститутів, коледжів, філій), які обрані на відповідні посади на час набрання чинності Закону, відповідно до п. 10 Перехідних

положень ЗУ «Про вищу освіту», продовжують виконувати свої повноваження згідно з укладеними з ними контрактами та мають право обиратися на відповідні посади на ще один строк, незалежно від того чи вони працюють протягом першого строку обрання, чи протягом другого на момент набрання чинності законом.

Чинний ЗУ «Про вищу освіту» запроваджує нові рівні та ступені вищої освіти. Так, відповідно до ст. 5 ЗУ «Про вищу освіту» у системі вищої освіти передбачатимуться початковий (короткий цикл), перший (бакалаврський), другий (магістерський), третій (освітньо-науковий і науковий) рівні освіти та такі ступені вищої освіти як молодший бакалавр, бакалавр, магістр, доктор філософії та доктор наук. Після набрання чинності ЗУ «Про вищу освіту» ОКР «Спеціаліст» прирівнюється до ОКР «Магістр». Останній набір на ОКР «Спеціаліст» буде проводитись 2016 року. З приводу реалізації зазначеного положення виникає багато питань. Так, якщо ОКР «Спеціаліст» буде ліквідований, то ВНЗ повинні проходити нову акредитацію для можливості забезпечити здобуття ОКР «Магістр» за відповідною спеціальністю.

Слід підкреслити, що всі ВНЗ отримують право остаточного присудження вчених ступенів, тобто тепер не доведеться чекати затвердження Вищою атестаційною комісією або Міністерством освіти і науки України. Підготовка кандидатів та докторів наук, що здійснюється ВНЗ і започаткована до набрання чинності Закону, продовжується в межах передбаченого строку підготовки. Особи, які закінчили аспірантуру або докторантуру до набрання чинності закону, мають право на захист дисертації протягом одного року. За результатами захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук та наукового ступеня доктора наук здобувачам наукових ступенів присуджується науковий ступінь кандидата або доктора наук та видається диплом кандидата або доктора наук.

Науковий ступінь кандидата наук після набрання чинності закону прирівнюється до наукового ступеня доктора філософії, а вчене звання старшого наукового співробітника – до вченого звання старшого дослідника. Особам, яким до набрання чинності Закону присвоєно науковий ступінь кандидата наук, за їхнім бажанням вищий навчальний заклад, у спеціалізованій вченій раді якого (якої) захищено дисертацію, може видавати диплом доктора філософії. Відповідно до ч. 6 ст. 5 ЗУ «Про вищу освіту» особа має право здобувати ступінь доктора філософії під час навчання в аспірантурі (ад'юнктурі).

Особи, які професійно здійснюють наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати ступінь доктора філософії поза аспірантурою, зокрема під час перебування у творчій відпустці, за умови успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді. Це положення оста-

точно ліквідує поняття здобувача (пошукача) наукового ступеня поза межами наукової та науково-педагогічної діяльності.

Закон також передбачає скорочення кількості годин навчального навантаження викладачів на одну ставку з 900 годин до 600 годин на рік. Зменшується навчальне навантаження і для студентів, оскільки кількість годин в одному кредиті змінено з 36 до 30. Це означає, що буде більше годин для самостійної роботи, і будуть вводиться нові критерії оцінки якості знань. Отже, згідно з положеннями даного Закону навантаження викладачам знижується на 33%, а студентам - на 16,6%. В такому випадку виникає необхідність наймати новий персонал (24,3% від наявного) для того, щоб покрити відсутню кількість годин. На жаль, в законі не прописано за які кошти буде здійснюватися такий найм. В будь-якому випадку ці зміни вступають в силу з вересня 2015 року, а тому ще залишається час для вирішення цієї проблеми.

Закон також створює умови для збільшення мобільності учасникам освітнього процесу. Це означає, що тепер буде можливість для студентів та викладачів вчитися, стажуватися і проводити наукову діяльність в іншому вищому навчальному закладі. Така практика вже давно впроваджена в Європейському союзі, а з прийняттям Закону створюються всі умови для навчання українських студентів та викладачів в університетах ЄС. В законі також передбачається, що навчання у всіх вузах здійснюється тільки державною мовою, але з метою створення умов для «міжнародної академічної мобільності» університет має право прийняти рішення про викладання певних дисциплін іншими іноземними мовами. Для викладання навчальних дисциплін іноземною мовою вузи утворюють окремі групи для іноземних громадян.

Окріме місце в Законі займає

питання про контроль якості вищої освіти. Створюється нова структура – це Національне агентство по забезпеченню якості освіти (НАК). Воно формуватиметься за квотним принципом. КМУ повинен протягом п'яти місяців з дня набрання чинності Законом забезпечити створення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Разом з цим, остаточно ліквідується ВАК, яка займалася атестацією наукових кадрів вищої кваліфікації. Всі ці функції тепер покладаються на Національне агентство з забезпечення якості освіти, яке також буде здійснювати ліцензування та акредитацію вузів. НАК ліцензуватиме спецради із захисту дисертацій та інших наукових робіт. Цікавим видається можливість створення так званих одноразових спецрад із захисту наукових робіт.

Згідно з нормами нового Закону суттєво посилюються антиплагіатні норми і відповідальність за них. Стежити за цим також буде агентство (НАК). Зокрема, якщо в науковій роботі, яку вже успішно захистили, виявиться плагіат, то глава ради, разом з усіма його членами, які дали позитивну оцінку роботі, будуть позбавлені права брати участь в подібних радах на 2 роки.

Національне агентство з забезпечення якості вищої освіти щорічно готуватиме і публікуватиме доповіді про якість вищої освіти в Україні і звіт про свою діяльність.

Загалом прийнятий ЗУ «Про вищу освіту» передбачає багато якісно нових підходів щодо врегулювання відносин, які виникають у сфері вищої освіти, які, ми впевнені, допоможуть підняти вищу освіту в Україні до рівня європейських держав.

К. І. Гичка
Завідувач Юридичної клініки
Юридичного інституту
Прикарпатського
національного університету
імені В. Стефаника

ФЛЕШМОБ ІЗ ВІДРОМ: ЩО МИ ЗНАЄМО ПРО ICE BUCKET CHALLENGE

ЮРФАКТИ+
№ 29 (43)

11

Ice Bucket Challenge – найпопулярніша ініціатива в хіт-параді флешмобів за останні кілька місяців. Стрічка новин у соцмережах переповнена відео з обливаннями крижаною водою. «Флешмоб з відром» нараховує десятки тисяч учасників, більше того – ініціативу перехопили світові та локальні знаменитості, серед яких сім'я Президента України, мери міст, Білл Гейтс, перша леді США, а також (увага) ректор нашого рідного університету – Цепенда Ігор Євгенович.

Але після того, як кілька відомих людей не прийняли виклику, його почали називати «мейнстрімом» і задумалися: у чому ж суть? Що насправді таке Ice Bucket Challenge і чому нам пропонують обливатися водою з льодом.

Історія крижаної естафети

Те, що ми сьогодні називаємо крижаним флешмобом, розпочалося ще на початку нинішнього року в Північній Америці. Докладно невідомо, хто, коли і як створив цю ініціативу та які первинні форми вона мала. Одна з перших естафет виглядала так: перераховуєш гроші на дослідження боротьби з раком або стрибаєш у холодну воду. Згодом це розрослося і трансформувалося у флешмоб ALS Ice Bucket Challenge, який став справді популярним після того, як у червні-липні у ньому взяли участь багато американських знаменитостей.

Для чого?

Мета «холодного» флешмобу у США – збір коштів для фонду, що вивчає аміотрофічний бічний склероз (amyotrophic lateral sclerosis), звідки й виникла назва – ALS Ice Bucket Challenge. Виливаєш на себе відро холодної

води та перераховуєш 100\$ у фонд. Не хочеш мокнути – перераховуєш у десять разів більшу суму. Щоб продовжити та розширити ініціативу – знімаєш відео свого обливання, виставляєш у мережу та передаєш естафету кільком людям, які повинні відповісти протягом 24 годин. Флешмоб вже облетів усю територію США і ще понад 150 країн.

Різні країни – різна мета

У певних країнах, до яких дійшов Ice Bucket Challenge, мета залишилася первинною – збір коштів для фонду вивчення аміотрофічного бічного склерозу. Інші ж знайшли свою актуальну благодійну ціль.

В Україні холодною водою обливаються задля збору коштів для української армії (адресатами пожертв є різні благодійні структури та фізичні особи) або онкохворих дітей (фонд «Таблеточки»). Суму переказу трансформували у гривні. Приймаєш виклик – жертвуєш 100 грн, не приймаєш – перераховуєш тисячу. Однією з перших ініціативу підхопила команда інтернет-ресурсу «Платформа», яка спільно облилася на Трухановому острові. Далі естафета перейшла до Львова, Дніпропетровська, Одеси і навіть маленьких селищ.

Окрім шалених емоцій, флешмоб приносить щось більше – заморожуючи тіло, він дійсно розморожує людські серця. Фонд «Таблеточки», який нещодавно оприлюднив фінансовий звіт,

протягом місяця зібрав рекордну суму. Кошти, що надходять на українську армію, прослідкувати важче, адже конкретної організації для переказу не нав'язують – ти сам обираєш ту, якій довіряєш.

У світі поступово почали створювати різні варіації ініціативи Ice Bucket Challenge. У Палестині, скажімо, розважальний флешмоб став більш серйозною та травматичною справою – замість води палестинці висипають на голову щебінь та каміння. Вони не вимагають ніяких матеріальних зборів на благодійність, а просять лише солідарності з їхнім народом, таким чином намагаючись привернути увагу до ситуації у своєму нестабільному регіоні.

Знамениті обливання

Кожна навіть найцікавіша ініціатива з часом втрачає свою оригінальність та популярність. Тож, щоб тримати в тонусі інтерес спільноти, організують неймовірні, а подекуди навіть небезпечні обливання. Переважно таким бавляться знаменитості.

Білл Гейтс, відео якого набирає найбільше переглядів у Youtube, змайстрував цілу конструкцію для обливання.

Люди монтують повнометражні ролики, часом обливаючись навіть з гелікоптерів.

В Україні від подібного утримуються: через ситуацію в країні робити з флешмобу шоу як мінімум негарно, проте виклик прийняли багато народних депутатів, мерів міст та зірок.

Скільки людей – стільки думок. Цифри кажуть, що флешмоб таки допомагає, проте той факт, що людська благодійність виставляється напоказ, викликає безліч обурень. Мовляв, добродійність втрачає сенс, якщо ти жертвуєш гроші задля свого імені.

В Україні ж багато людей за-суджують Ice Bucket Challenge, вважаючи його недоцільним в умовах воєнних дій.

Президент США Барак Обама відмовився приймати ви-клик і просто перерахував кош-ти, про що з'явилася відповідна інформація на сайті Білого дому. Натомість перша леді США таки облилася водою з льодом.

Серед українських знаменито-стей думки також розділилися. Лідер гурту «Тартак» Сашко По-ложинський до останнього не приймав естафету, проте коли відмови від флешмобу стали по-

ширюватися, він таки зробив це, зазначивши, що «виливанням» він точно нікому не допоможе, а гроші можна перерахувати й без цього.

Лідер «Скрябіна» Кузь-ма одним з перших публічно відмовився від виклику. «В нашій країні щодня гинуть люди від ворожої кулі, а багато з вас обливається льодом. В ім'я чого? Я відмовляюся від Ice bucket challenge, бо як тим хлопчикам, які гинуть за нас має стати лег-ше від того? Для того, щоб пере-дати тих нещасних 1000 гривень, робити шоу, в час коли вбивають наших людей, це просто дико.

Ми – люди своєї Країни, і завтра її може не бути, разом з нами. Не час на шоу і приколи. А там де включаються камери, благодійність закінчується», – написав він на своїй сторінці у Фейсбуці.

Одне залишається в даній ситуації зрозумілим – немає зна-чення, яким чином розповсюджу-ються добродійні ініціативи, якщо вони виконують свою мету.

*студентка 2 курсу,
Марія Жукевич*

ЖУРНАЛІСТИКА МИРУ: ПОТРІБНА, БАЖАНА ТА ЗДІЙСНЕННА РЕФОРМА

Журналістика миру не є співзвучною пропаганді миру. Вона також не може бути спря-мована на захист однієї сторони конфлікту

Термін «журналістика миру» (peace journalism) був введений в обіг норвезьким науковцем Йохан-ном Галтунгом, який вважається засновником так званих «студій миру» – досліджень конфліктів та їх відсутності у суспільстві та світі з метою уникнення зброй-них конфліктів. На думку Ванес-си Бассіль, журналістика миру є не лише потрібною і нагальною, але й цілком здійсненою на практиці.

Після появи терміну в 1997 році його активно почав втілювати журналіст «Бі-Бі-Сі» Джейк Лінч. За його визначенням, журналістика миру передбачає, що редактори та репортери ро-блять вибір на користь таких тем та способів подачі матеріалу, які б змушували суспільство нада-вати перевагу пошукам мирних відповідей на конфлікти.

Лінч називає п'ять основних принципів журналістики миру:

1. Розглядати передісторію та контекст виникнення конфлікту точки зору усіх сторін, що

здіяні в конфлікті, а не лише двох сторін, як це, зазвичай, по-дають мейнстрімні медіа;

2. Надавати голос усім конфліктуючим сторонам на всіх рівнях;

3. Пропонувати оригінальні ідеї для розв'язання конфлікту та встановлення миру, викривати брехню й маніпулювання з усіх сторін, а також розповідати про страждання, що їх зазнали люди з усіх сторін;

4. Розповідати «історії миру» та говорити про післявоєнний розвиток.

Чому журналістика миру потрібна сьогодні?

Журналістика миру критикує імпліцитні принципи робо-ти традиційних медіа, що роблять офіційні джерела пріоритетнішими за інформацію від людей, події – важливішими за процеси, а насильство – за мир. Через ці принципи конфлікти представляються як гра, в якій хтось обов'язково програє, а усі численні сторони конфлікту зво-дяться до двох, що нібито змага-ються за якусь конкретну мету.

Великою мірою причи-ною такого висвітлення подій є те, що журналістика актив-

но послуговується офіційними джерелами інформації. Наслідки цього можна було бачити у міжнародному висвітленні війни в Іраку: західні джерела дуже активно цитувати висловлю-вання адміністрації Буша щодо наявності там «зброї масового знищення», які згодом виявили-ся безпідставними.

Подібні викривлення ма-ють безпосередній вплив на аудиторію. Наприклад, згід-но з результатами одного дос-лідження, більша частина британської аудиторії переко-нана, що насправді палестинці, а не ізраїльтяни, «окупують» територію.

Іншим важливим момен-том, який намагається випра-вити журналістика миру, є специфічний фреймінг подій. Фрейми, що їх свідомо чи несвідомо обирають журналісти, диктують певне бачення реальності і, відповідно, її розуміння широкою аудиторією. Разом з тим, фреймінг часто служить інтересам тих, хто контролює медіа. Для прикла-ду можна поглянути на те, як висвітлювалися в медіа війни на Балканах.

Під час війни в Косово міжнародна спільнота прагнула виправити свої попередні помилки (насамперед щодо війни в Боснії) та оперативно зреагувати. Відповідно, як в офіційних заявах, так і в медіа дуже часто лунало поняття «етнічна чистка», а серби зображувалися виключно як злочинці, винні у чистках. Не менш очевидно «фреймованим» був і геноцид у Руанді, де зображення «Заходу» протиставлялося зображенню «африканських племен». На противагу подібним фреймам журналістика миру пропонує свої фрейми, що сприяє здатності медіа бути критичними та оспорювати деякі загальновизнані переконання.

Місце журналістики миру в медіа-практиці

Вкоріненою є думка, що для журналістів важливіше бути неупередженими спостерігачами, аніж агентами змін. Втім, медіа недаремно називають «четвертою силою» в демократичних суспільствах. Журналісти не створюють новин, однак несуть відповідальність за те, що і як передавати.

Журналістика миру не є співзвучною пропаганді миру. Вона також не може бути спрямована на захист однієї сторони конфлікту, яка, на думку журналіста, зазнала несправедливого ставлення. Для позначення останнього існує термін «журналістика прихильності»

(journalism of attachment), що мала місце зокрема під час війни в Боснії, де низка репортерів беззаперечно прийняла сторону боснійського уряду проти сербів. На думку колишнього репортера «Bi-Bi-Ci» Мартіна Белла, журналістика прихильності не буде лишатися нейтральною поміж злом та добром, жертвою та утискачем.

Завдання журналістики миру є іншими. Вона підвищує стандарти збалансованості, справедливості та точності в репортерському ремеслі через надання більш повної картини конфлікту, включаючи контексти та приховані процеси, які часто ігноруються традиційними медіа. Вона не виділяє певні конкретні точки зору, однак робить їх видимими, якщо вони несправедливо виключені з дискурсу.

Разом з тим, дискусія про суб'єктивність та об'єктивність є набагато більш глибокою та міждисциплінарною. В будь-якому випадку, якщо ми прийме-

мо, що об'єктивності не існує, журналістика миру буде змушена визнати своє «упередження в бік миру».

В українському контексті

Як можна застосувати концепцію журналістики миру в Україні, що зараз переживає збройний конфлікт?

– Посилання на офіційні джерела повинні бути для журналістів лише одним із кількох, але не пріоритетним джерелом інформації про воєнні дії;

– Наряду з висвітленням просування сил АТО приділяти належну увагу післявоєнному розвитку звільнених територій;

– Висвітлювати прагнення проросійського населення, що дали підґрунтя для конфлікту, на противагу односторонньому маркуванню їх як «сепаратистів»;

– Більш повно озвучувати позиції Європи – не обмежуючись лише тим, наскільки Європа підтримує проукраїнські позиції;

– Шукати «історії миру» та особливо вшановувати випадки мирних врегулювань конфлікту по мірі їх появи;

– Диференціювати поміж різними гравцями та їхніми інтересами в Росії на противагу конструюванню монолітного образу «ворога».

*студентка 3 курсу,
Затолюк Мар'яна*

Юридичний Центр - це професійне об'єднання адвокатів, засноване з метою захисту прав громадян та підприємців як в Україні, так і за кордоном. Головною метою Юридичного Центру є висока фаховість надання правових послуг, що досягається шляхом індивідуальної спеціалізації юристів.

Ми пропонуємо гнучкі форми надання правової допомоги - індивідуальні консультації, представництво по справах за окремими дорученнями та абонентське обслуговування бізнес-структур і професійних об'єднань.

*Наша сторінка в Інтернеті: www.lawcentre.com.ua
Адреса: м. Івано-Франківськ, вул. Страчених, 3
Телефон/факс: (0342)505675
e-mail: law.centre@yahoo.com*

Традиційні методи навчання з роками втрачають свою актуальність. Молода та прогресивна молодь вимагає альтернативи часто нудним лекціям та неефективним семінарам. У європейському суспільстві вже майже десяток років існує тандем-освіта – навчання з людьми, які зовсім не позиціонують себе як викладачі. Уроки в тандемі подібні на побачення за горням кави, а їх результати вражають.

**Тандем-освіта:
колись і сьогодні**

Існує версія, що перша неформальна тандем-освіта виникла в Німеччині у ХХ столітті під час німецько-французьких зустрічей молоді. Хлопці та дівчата зустрічалися на освітніх та молодіжних заходах і засвоювали культуру та мову один одного. Проте цей спосіб навчання несвідомо використовували й раніше в різних країнах. Люди робили це асинхронно та не домовляючись. З часом тандем-освіту перетворили в офіційно сформований метод навчання –

здебільшого мов.

Взаємність та зацікавленість

Найважливіша умова успішного тандему – взаємність. Метод працює за такою схемою: зустрічаються дві людини, які володіють різними мовами, і навчають одне одного. Усе повинно ґрунтуватися на особистому зацікавленні, оскільки формат уроку, наявність чи відсутність домашніх завдань, а також місце проведення навчання обирає виключно Ви. Над Вами немає організаторів та контролерів.

Зазвичай досвідчені партнери ділять урок на частини: окремо вивчають граматику та ведуть усну бесіду. Зустріч можна присвятити як одній мові, так і обом одночасно.

Навчання з носіями мови

Перевагою тандему є те, що Ви маєте можливість вивчати іноземну мову з її носієм. Вам не доведеться їхати за кордон, аби нарешті попрактикувати свою вимову, дізнатися сленгові вислови та всі тонкощі граматики. Не треба й ходити на дорогі заняття чи курси – усе це можна отримати за дарма від іноземця. Оскільки Ваш партнер зазвичай не знає української, під час занять Ви будете змушені так чи інакше намагатися зрозуміти його та розмовляти іноземною мовою, що є дуже важливим для подолання мовного бар'єру.

Українська ініціатива

У більшості країн тандем-навчання – це розвага, а також можливість повчитися безкош-

товно. У Європі таким навчанням займаються практично всі. Особливо популярним таке явище є при кампусах університетів. У Бонні (Німеччина) студент Отарі створив спершу спільноту у Фейсбуці, а потім започаткував повноцінний клуб тандем-навчання при Боннському університеті. Тут люди можуть знайти собі партнера, а також організувати спільні посиденьки в кафе, походи в театр тощо.

В Україні, на жаль, метод тандему не є настільки відомим. Багато мовних шкіл пропонують його як платну послугу – кожен партнер платить особисто. Також при певних університетах існують неформальні спільноти, проте вони не мають ані конкретного пояснення своєї діяльності, ані організації. Існує також кілька спільнот у Фейсбуці та Вконтакті, але учасників у них небагато.

Де знайти партнера?

Якщо Вам припав до душі нестандартний, інтерактивний та неофіційний метод вивчення мови – шукайте партнерів. Ви можете їх змінювати, що в багатьох випадках є навіть ефективнішим, аніж прив'язка до одного. Для пошуку партнерів є різноманітні сайти. Українських сайтів практично не існує, проте інтернаціональні ресурси дозволяють налаштувати пошук за країною, містом, мовою, яку Ви хочете вивчати.

Успіхів Вам!

*студентка 2 курсу,
Гутовська Ірина*

Запрошуємо до співпраці

Газета "Юрфакти плюс" запрошує до співпраці з виданням практикуючих юристів (нотаріусів, адвокатів, юрисконсультів), працівників правоохоронних органів, суддів. Приймаються до розміщення матеріали, що раніше не були опубліковані або передані до друку в інших виданнях. Матеріали можна надсилати на електронну адресу - lawif@mail.ru. Контактна особа - Зозуляк Ольга Ігорівна, тел. 099-241-26-99.

Вимоги до оформлення матеріалів: обсяг не повинен перевищувати 2 сторінок тексту з інтервалом 1,5; розмір шрифту - 14.

БЕЗОПЛАТНА ПРАВОВА ДОПОМОГА

ЗАТРИМАЛА МІЛІЦІЯ – НЕГАЙНО ВИМАГАЙ АДВОКАТА! ЙОГО УЧАСТЬ ГАРАНТУЄ ДЕРЖАВА

0 (800) 213 103 [цілодобово]

Надруковано за підтримки американського народу через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) у рамках проекту "Справділиве правосуддя"

УЧАСТЬ ДОЦЕНТА КАФЕДРИ ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА ЮРИДИЧНОГО ІНСТИТУТУ І. В. МИРОНЕНКА ЯК ЕКСПЕРТА В ДІЯЛЬНОСТІ ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «УКРКРИМЗАХИСТ»

ЮРФАКТИ+
№ 29 (43)

15

07. 08. 2014 року в місті Дніпропетровську відбувся семінар на тему: «Захист прав фізичних та юридичних осіб, що потерпіли унаслідок дій РФ, пов'язаних з анексією Криму. Захист прав інвесторів Криму в міжнародних судах», організований громадською організацією «Укркримзахист». У рамках даного семінару розглядалися питання порушення прав і законних інтересів інвесторів Криму, а також створення правозахисної організації для захисту прав фізичних та юридичних осіб.

В семінарі взяв участь доцент кафедри цивільного права Юридичного інституту Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника І. В. Мироненко, який виступив доповідачем з питань звернення до міжнародного

комерційного арбітражу як правового механізму щодо захисту порушених прав та законних інтересів вітчизняних суб'єктів.

У доповіді розглядалися питання щодо системи та компетенції міжнародного комерційного арбітражу, порядку звернення та особливостей розгляду арбітражних справ, процедури та практичних проблем виконання арбітражних рішень, а також специфіки ро-

боти окремих арбітражних установ (зокрема, Арбітражного інституту Торгової палати м. Стокгольма, Постійної палати третейського суду (м. Гаага), Міжнародного центру з врегулювання інвестиційних спорів та ін.)

Окреме обговорення виникло стосовно практичних питань щодо звернення до арбітражних установ за захистом порушених прав. Зокрема, було детально проаналізовано положення «Угоди між Кабінетом Міністрів України і Урядом Російської Федерації про заохочення та взаємний захист інвестицій» (1998 р.) як правової підстави для здійснення арбітражного розгляду, а також існуючі приклади практики арбітражу, включаючи рішення ППТС (м. Гаага) по справі про експропріацію майна концерну ЮКОС.

Юридичний інститут розпочинає видавництво Міжнародного журналу «Право і суспільство»

Метою випуску даного видання є публікація нових оригінальних наукових матеріалів, оглядових та проблемних статей у гуманітарній та соціальній сферах.

Журнал буде видаватися українською, російською, англійською і польською мовами і виходити 2 рази на рік.

Приватне підприємство

«Івано-Франківська Правнича Агенція».

Основним напрямом роботи є обслуговування компаній малого та середнього бізнесу, що працюють в сфері електроенергетики та дотичних сферах.

Місцезнаходження: 76018, місто Івано-Франківськ,

вул. М.Грушевського, буд. 35

Тел /0342/ 72-47-97,

E-mail: ifpagency@gmail.com

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК

ПРАВНИЧ АГЕНЦІЯ

8-го жовтня з нетерпінням чекають не тільки провідні юристи, але й студенти-правники. Це день, що вже давно окреслений, як визначальний, в нашому календарі подій. А чи всі знають чому ми святкуємо день юриста?

Наші кореспонденти розкажуть вам всі деталі та пікантні факти історії започаткування нашого професійного свята.

Згідно з припущеннями вчених, саме в жовтні 1016 р. відбулася битва Ярослава із Святополком. Після цієї битви Ярослав Мудрий і написав «Руську Правду», що і дотепер є чи не найдосконалішим «твором» права Східної Європи. Звідки ж взялось число 8? Воно взято умовно, але не випадково – шляхом додавання цифр 1016 року.

У вересні 1997 року Президентом України був підписаний Указ «Про день юриста», що і визначив

його офіційну дату святкування – 8 жовтня. Це свято було покликане об'єднати всіх юристів різних сфер діяльності.

Але традиція святкувати День юриста існує не лише в Україні. Наприклад, в Білорусі день юриста святкують 6 грудня, а в сусідній Молдові – 19 жовтня.

День юриста - це професійне свято людей, усе життя яких підпорядковано гаслу «Знати право, служити праву, захищати право».

І ми хочемо від щирого серця привітати всіх викладачів та студентів з цим особливим днем, а також побажати творчих злетів, професійного росту, міцного здоров'я та успіхів у всіх починаннях!

*студентка 2 курсу,
Жукевич Марія*

**ТИПОВИЙ
ФРАНКІВСЬК**
ІНФОРМАЦІЙНО-РОЗВАЖАЛЬНИЙ ПОРТАЛ

ФРАНКО

TIMES

Всі види зовнішньої реклами

ДИКИЙ ЗАХІД

**ДИЗАЙН
ВИГОТОВЛЕННЯ
МОНТАЖ**

м. Івано-Франківськ, вул. Валова, 4 оф.3
тел.: **752-253**, тел./факс: **507-187**

**ГАЛИЦЬКИЙ
КОРЕСПОНДЕНТ**

тел. 50-30-95

Partner GROUP

- Широкий асортимент шкільного приладдя
- Найбільший вибір якісних канцтоварів
- Побутова хімія
- Господарські товари
- Дитячі іграшки
- Сервісне обслуговування організацій
- Індивідуальний підхід до кожного покупця
- Гнучка система знижок
- Доставка канцтоварів безкоштовно

Ваш Партнер

НАШІ МАГАЗИНИ: вул. Гординського, 4
вул. Вовчинецька, 225 ТЦ «Велес»
вул. Хоткевича, 63А ТЦ «Кошик»
ГУРТІВНЯ КАНЦТОВАРІВ: вул. Ребета, 3